

Fantastični način pripovedovanja se pojavlja spet v zbirki krajših snovno zaokroženih pripovedi *Veliki čarovnik Ujtata*,¹³ kjer naslovna oseba dela družbo bolnemu Tjažku-Matjažku in skupno doživljata vrsto čudovitih dogodivščin. Ob tem pa se vedno jasneje kažejo oblike socialne neenakosti v našem času, zaradi česar te pripovedi kljub fantastičnim sestavinam učinkujejo družbenokritično. Avtoričino občutljivost za take pojave pojasnjuje njena spremna beseda *Moje šole*.¹⁴ Ena izmed pripovedi iz te knjige *Prodajamo za gumbe*¹⁵ je doživela čez dve leti samostojno knjižno izdajo.

Za večino besedil Vide Brestove, namenjenih otroku, lahko torej ugotovimo izrazito angažiranost, naj gre za snov iz narodnoosvobodilnega boja, iz povojnega časa graditve ali za snov, ki kaže na pojave socialnih razlik v povojnem družbenem razvoju. Ta idejna naravnost je opazna ne glede na to, ali so besedila obli-

kovana kot realistične ali kot fantastične oziroma pravljичne pripovedi.

Vedno znova pa se čuti močna osebna prizadetost avtorice, zlasti v besedilih, ki se s snovjo približujejo avtobiografskim izhodiščem. Tako je še posebej živo napisana njena knjiga spominov na dolgo pot po zasedeni Sloveniji, od pomladi 1944 do pomladi 1945, oblikovana kot potopis ali tudi kot zaporedje krajših zgodb: *Majhen človek na veliki poti*.¹⁶

V tem stvarnem, a hkrati s čustvom prežarjenem opisovanju svojih partizanskih spominov je Vida Brest uspelo združila bistvene značilnosti svojega pisanja, še posebej neposrednost, dramatičnost in slogovno razgibanost. Tako se je njen opus sklenil z najuspelejším besedilom, ki ni zanimivo samo za mladega bralca, ampak morebiti še bolj odraslemu dopolnjuje in zaokroža pisateljsko pa tudi človeško podobo Vide Brestove.

Zusammenfassung

IN MEMORIAM VIDA BREST

Die Gedenkschrift gibt einen kurzen Überblick über die Jugendliteratur der unlängst gestorbenen Dichterin und Schriftstellerin Vida Brest (ihr echter Name Majda Peterlin, 1925—1985). Für Kinder schrieb sie Gedichte, Spiele, am besten war sie jedoch in der Prosa. In ihrem Werk gibt es zwei Richtungen: die realistische und die phantastische. In beiden zeigt sich aber das Engagement der Autorin, ungeachtet dessen, ob sie den Stoff und die Motive aus dem Volksbefreiungskrieg oder aus der Gegenwart nimmt. Am erfolgreichsten ist ihr letztes, autobiographisches Werk aus der Zeit des Volksbefreiungskrieges *Der kleine Mensch auf großem Wege* (1983). Dafür bekam sie den Levstik-Preis.

Prevedel v nemščino prof. dr. Mirko Križman

¹³ Vida Brest: *Veliki čarovnik Ujtata*. Ilustrirala in opremila Melita Vovk-Štih. (Ljubljana), Mladinska knjiga, 1974.

¹⁴ *Moje šole. Veliki čarovnik Ujtata*, str. 71—73.

¹⁵ Vida Brest: *Prodajamo za gumbe*. Ilustrirala in opremila Marjanca Jemec-Božič. (Ljubljana), Mladinska knjiga, 1976.

¹⁶ Vida Brest: *Majhen človek na veliki poti*. Ilustriral in opremil Marjan Amalietti. (Ljubljana), Mladinska knjiga, 1983. — Delo je 1984 bilo nagrajeno z Levstikovo nagrado. — Ocen o tem delu prinašamo v tej številki posebej.